

The background of the entire page is a dark, textured surface, possibly asphalt, covered with numerous discarded cigarette butts. The butts are scattered in various orientations, some lying flat and others slightly propped up. The overall tone is somber and emphasizes the environmental impact of smoking.

Hur tobak porträtteras i media

1. Introduktion

Medierapporteringen, det journalister publicerar och vad influencers väljer att lyfta fram i sociala medier, påverkar vår inställning och våra val.

Denna rapport har gjorts för att undersöka hur rapporteringen ser ut gällande tobak i svensk media. Vi har också undersökt hur influencers lyfter fram tobak i sina inlägg i sociala medier. Med tobak avser vi framförallt användningen av cigaretter och snus. Vi har analyserat om artiklar som är publicerade i media har varit positiva, negativa eller neutrala till tobaksindustrin, cigaretter och snus.

Urvalet av artiklar skedde genom en sökning i Meltwaters programvara på artiklar publicerade mellan den första januari till den sista juni 2018. Artiklarna filtrerades ut med en sökning där ett eller flera av sökorden förekommer. Vi gjorde en kvantitativ sökning samt en kvalitativ sökning där vi införde fler begränsningar för att förfina sökningen. I den kvalitativa delen har artiklarna lästs och utöver tonalitet även delats in i ämnen och kategorier.

2. Innehållsförteckning

1	Hur tobak porträtteras i media
2	1. Introduktion
3	2. Innehållsförteckning
4	3. Metod och urval
5	Hur mycket skrivs det om tobak?
6	4. Kvalitativ del
7	4.1 Tonläge
8	4.2 Ordmoln
9	Journalisternas rapportering och tonläge
10	5. Kvalitativ del
11	5.1 Ekonomi och tobak
12	5.2 Negativa nyheter
13	Exempel på artiklar som är negativa gentemot tobak
14	5.3 Positiva nyheter
15	Exempel på artiklar som är positiva gentemot tobak
16	5.4 Annonsvärde
17	Tobak i sociala medier
18	6. Sociala medier
19	6.1 Influencers & tobaksanvändning
20	Exempel på tobak i sociala medier
21	6.2 Estetik och konst
22	7. Slutsats
23	8. Appendix

3. Metod och urval

Kvantitativ del

För att förstå hur journalister i Sverige porträtterar rökning, snusning och tobaksindustrin i allmänhet har vi i den kvantitativa delen av undersökningen gjort en bred sökning i Meltwaters plattform. Sökningen bestod av följande sökord: tobak, rökning, röka, cigarett, snus och/eller snusa.

Kvalitativ del

För en fördjupad förståelse har vi gjort en kvalitativ undersökning. Vi har sökt artiklar där något av sökorden förekommer i rubriken då detta ger en indikation på att det är artikelns huvudämne. I den kvalitativa sökningen formulerades så filterades vissa träffar bort, se den exakta sökningen i appendix. Detta för att utesluta artiklar där cigaretter och/eller snus varit inblandade i olika former av brott eller tullärenden. Detta då vi inte anser att det har en märkbar påverkan i människors uppfattning av tobaksindustrin, rökning och snusning.

I denna del har alla artiklarna lästs av en analytiker som värderat tonalitet samt delat in artiklarna i ämnen och kategorier.

Sociala medier

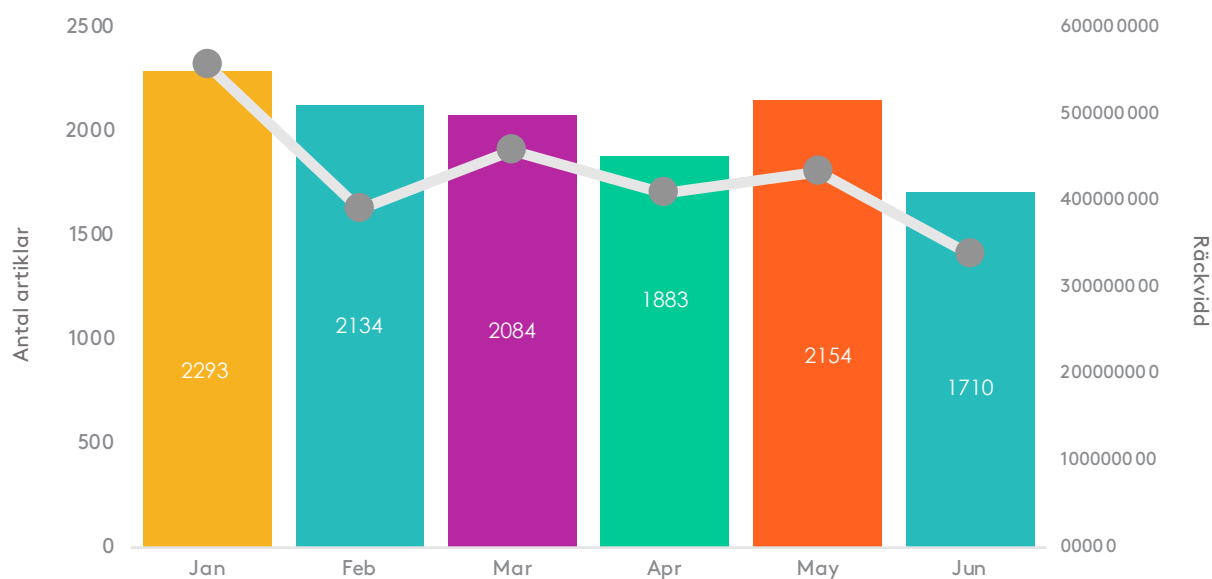
På sociala medier har vi tittat på vad som har publicerats under tidsperioden på de större sociala plattformarna hos några av de större påverkarna.

Hur mycket skrivs det om tobak?

4. Kvantitativ del

I svensk media har det publicerats totalt 12 258 artiklar om tobak, rökning, cigaretter och snus under det första halvåret 2018. Dessa artiklar har en potentiell räckvidd på 2,6 miljarder. Detta är en ökning i antal artiklar om vi jämför samma tidsperiod 2017, men vi kan samtidigt se en minskning i räckvidd.

12 258

Artiklar skrevs det om tobak första halvåret 2018 jämfört med 2017 då det skrevs 11 673 antal artiklar.

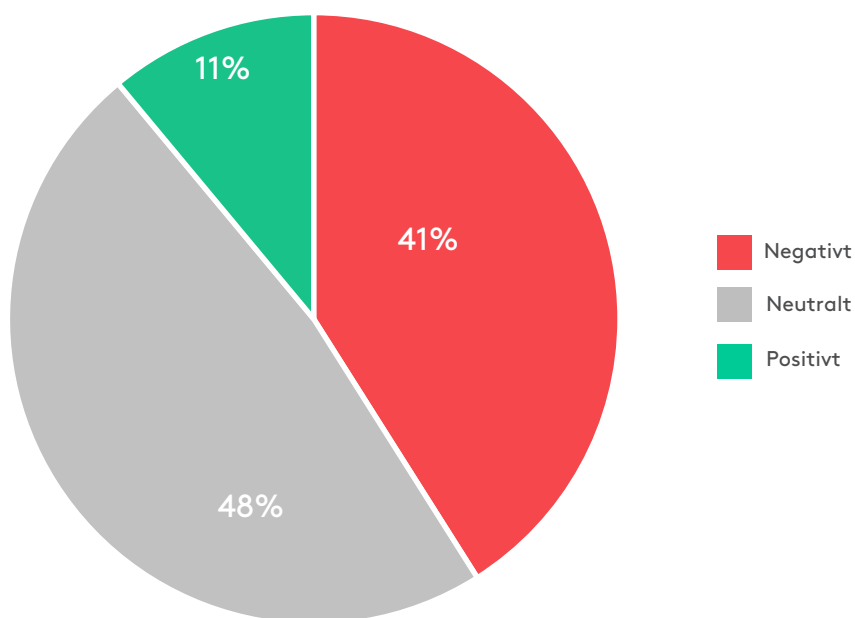
2 591 M

Var den totala räckvidden första halvåret 2018. År 2017 var den något högre, nämligen 3,3 miljarder.

4.1 Tonläge

Exempel på artiklar som klassificerats som negativa gentemot tobaksindustrin är artiklar som handlar om lagförslaget om att förbjuda rökning på uteserveringar och vissa allmänna platser. Även de ökade riskerna för olika sjukdomar som rökning/snusning orsakar samt om olika brott som har begåtts där cigaretter/snus spelar en roll.

Exempel på artiklar som klassificerats som positiva är artiklar som handlar om att det ovan nämnda lagförslaget att förbjuda rökning på uteserveringar och vissa allmänna platser skjuts upp, samt berörde ekonomi och förändringar på börsen.

14,8M

14,8 miljoner kronor är annonsvärdet på de artiklar som är positiva gentemot tobak första halvåret 2018.

4.2 Ordmoln

Ordmolnet visar vilka ord och begrepp som mest frekvent har nämnts i samband med sökorden. Dessa ord har förekommit minst 300 gånger eller fler i artiklarna. Det som journalister rapporterar mest om är: ekonomi och børsresultat samt brott och straff i samband med tobak.

Ordet "Barn" har omnämnts i 1210 artiklar, dvs 9,8 % av den totala exponeringen. Då barn utgjort huvudnyheten för artikeln får vi 232 artiklar under första halvåret 2018.

En stor nyhet i juni är en undersökning som The Guardian har gjort om att barnarbete inom tobaksindustrin ökar i länder som Argentina, Indien och Zimbabwe.

Andra artiklar som berör barn och tobak är att det finns ett samband mellan fattigdom och rökning/passiv rökning samt ohälsa.

Vi återfinner också att rökning bidrar till barns utveckling av astma. Att rökning sker på skolgården trots att det är förbjudet är också en nyhet som fått flera artiklar under första halvan av 2018.

Journalisternas rapportering och tonläge

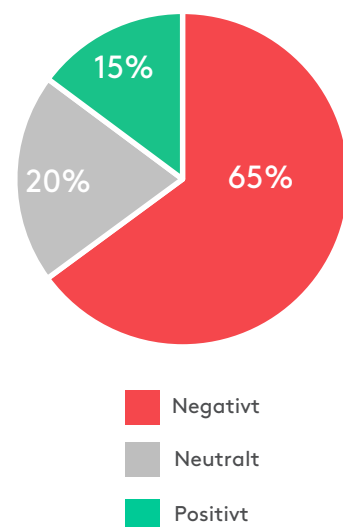
5. Kvalitativ del

En kvalitativ sökning där sökorden förekommer i artiklarnas titel genererade 1 026 artiklar.

666 av dessa var artiklar som porträtterar tobaksindustrin, rökning och/eller snusning som något negativt.

208 artiklar kategoriserades som neutrala då dessa inte tydligt förespråkade att tobaksindustrin, rökning och/eller snusning var positivt eller negativt.

157 artiklar porträtterar tobaksindustrin, rökning och/eller snusning som något positivt. Majoriteten av de artiklarna berör en nyhet om upphittandet av en snusdosa från 1700-talet.

Aftonbladet

Aftonbladet

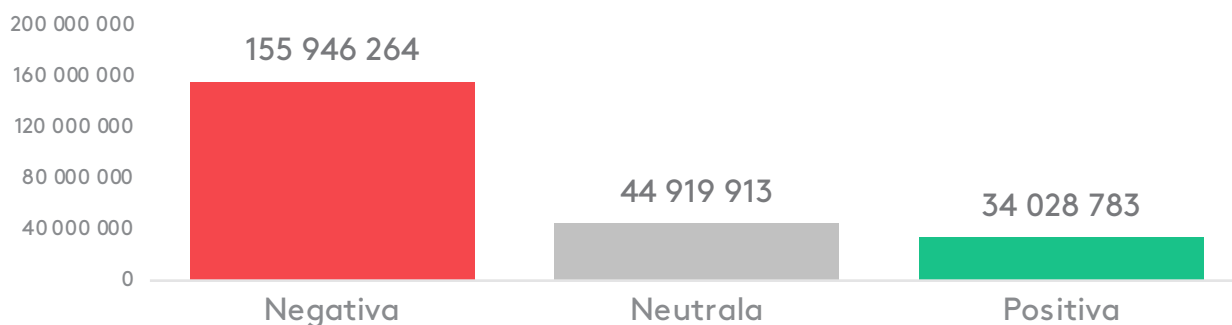

Norrbottens Kuriren

Expressen

Räckvidd

5.1 Ekonomi och tobak

Totalt handlade 126 stycken av artiklarna i den kvalitativa undersökningen om ekonomi. De ekonomi-relaterade nyheterna har en betydligt mer positiv tonalitet. Detta beror på att de till stor del handlar om att Swedish Match steg på Stockholmsbörsen efter att de redovisade en vinst för fjärde kvartalet 2017. Även företaget Philip Morris redovisar en rörelsevinst vilket genererar en positiv tonalitet.

De negativa artiklarna berör att flera tobaksbolag backar på börsen efter ett uttalande från det amerikanska läkemedelsverket, FDA. De meddelade att de gick vidare med utvärderingen att sänka nikotinhalten i cigaretter, de vill sänka nivån på nikotin i cigaretter till nivåer som inte är beroendeframkallande.

Gjorde 70 miljoner i vinst – på snus

Högre vinst för Swedish Match

SWEDISH MATCH: SNUSVINST & EXTRAUTDELNING I FOKUS - ANALYTIKER

NYHETSSÖK

Söktext [GO](#)

AKTIER I DENNA ARTIKEL

Swedish Match AB

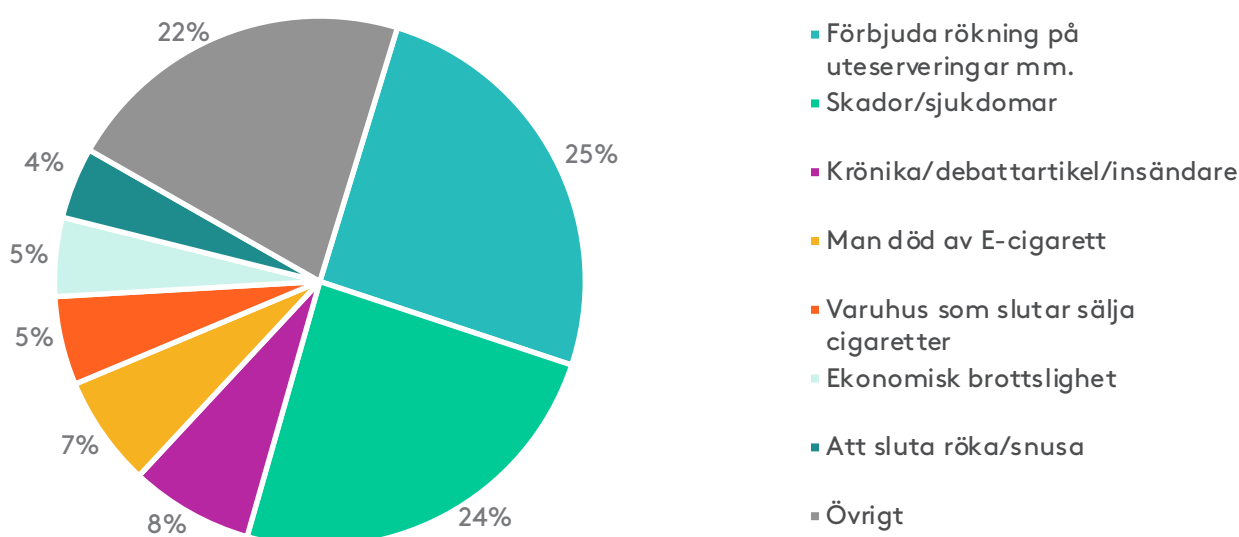
363,30 1,40% [Köp](#) [Sälj](#)

5.2 Negativa nyheter

Det mest omskrivna ämnet bland artiklarna var regeringens förslag om att förbjuda rökning på uteserveringar och vissa allmänna platser. Detta var även det ämne som hade störst räckvidd. Många artiklar berörde även de ökade riskerna för olika sjukdomar som rökning orsakar, t.ex. risken för hjärtattack eller stroke, effekten på lungorna och att snusning under graviditeten kan påverka fostrets hjärtfrekvens.

Det var även många krönikor som kritiserade att rökare gjorde dem själva till passiva rökare. I Florida, USA, så exploderade en e-cigarett vilket orsakade en mans död, vilket fick stor medieuppmärksamhet. Flertalet artiklar berörde även att det är en extra hög risk för ekonomisk brottslighet bland tobaksgrossister.

Många ämnen faller under kategorin övrigt, exempelvis att det är låg chans att EU slopar snusförbudet och att varuhuset Magasin i Köpenhamn har slutat sälja cigaretter.

Exempel på artiklar som är negativa gentemot tobak:

Datum: 25 feb 2018
Räckvidd: 1 711 000

Datum: 24 jan 2018
Räckvidd: 1 927 000

Datum: 16 jun 2018
Räckvidd: 1 015 000

Datum: 24 jan 2018
Räckvidd: 47 000

Datum: 17 maj 2018
Räckvidd: 1 824 000

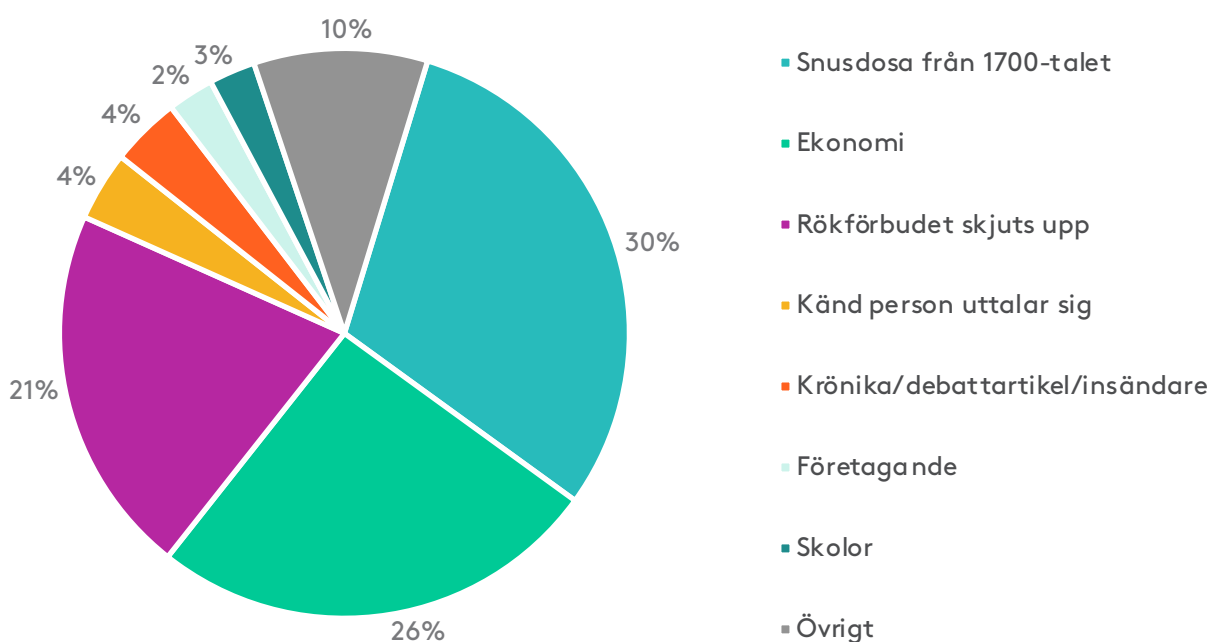
Datum: 9 mar 2018
Räckvidd: 672 000

5.3 Positiva nyheter

Det var en stor variation av ämnen bland de artiklar som omnämnde tobaksindustrin, rökning och/eller snus positivt. Flest artiklar, 46 stycken, handlade om upphittandet av en snusdosa från 1700-talet. Snusdosan hittades vid en utgrävning och innehöll fortfarande snus.

39 artiklar berörde ekonomi och förändringar på börsen, främst om att Swedish Match redovisade en vinst för fjärde kvartalet 2017. 32 artiklar berörde att förbudet mot rökning på uteserveringar och vissa allmänna platser skjöts upp och infördes senare än vad som först var planerat eftersom EU-kommissionen haft invändningar mot delar av innehållet.

Krönikor, debattartiklar och insändare som är positiva till tobaksindustrin, rökning och/eller snus eller mot förbudet stod för 4 procent av de positiva nyheterna. Flera av krönikorna är positiva till snusning och lyfter fram dess hälsofördelar gentemot att röka. Det förekom även artiklar om nya smaksättningar på snus, kända personer som uttalade sig positivt om tobaksindustrin, rökning och/eller snus och att Swedish Match öppnat en konceptbutik för snus.

Exempel på artiklar som är positiva gentemot tobak:

Datum: 5 apr 2018
Räckvidd: 1 760 000

Datum: 6 jun 2018
Räckvidd: 1 778 000

Datum: 28 jan 2018
Räckvidd: 1 927 000

Datum: 17 jun 2018
Räckvidd: 1 368 000

Datum: 23 feb 2018
Räckvidd: 64 800

Datum: 6 apr 2018
Räckvidd: 1 805 000

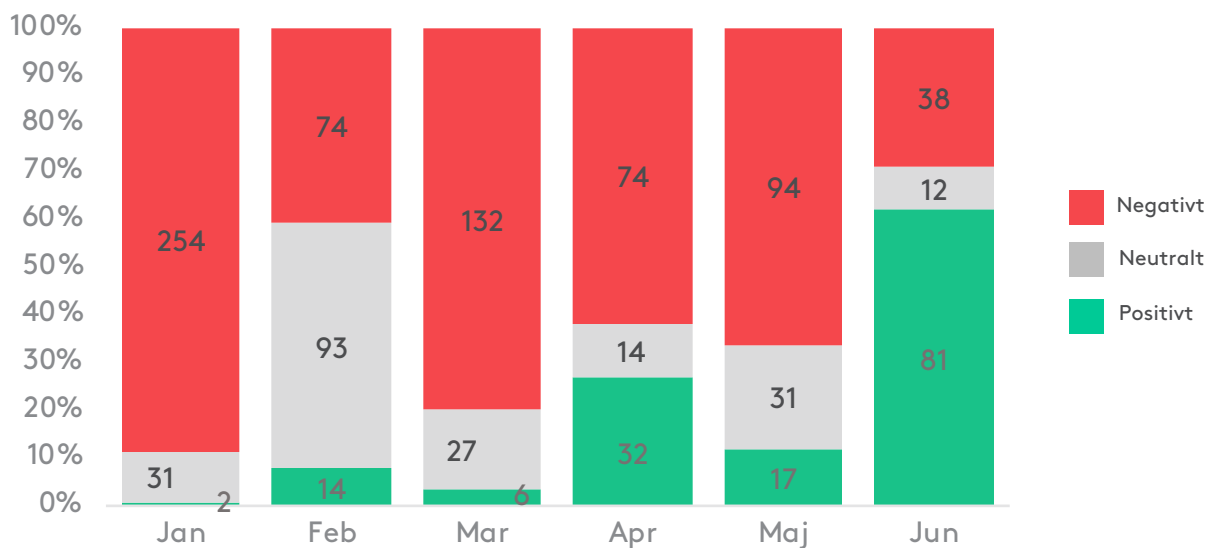
5.4 Annonsvärde

6M

6 miljoner är annonsvärdet på de artiklar som är positiva gentemot tobak första halvåret 2018.

Vi ser en tydligt förändring i tonalitet över månaderna. Den stora andelen negativa artiklar i januari handlar till stor del om förslaget att förbjuda rökning på uteserveringar som presenterats.

Antalet positiva artiklar förekommer överlägset som mest under juni, en stor del av dessa handlar om upphittandet av en snusdosa från 1700-talet men även om att rökförbudet skjuts upp.

Tobak i social medier

6. Sociala medier

På sociala medier är bilder där cigaretter förekommer vanliga. Både kända och okända människor som poserar på bilder med en cigarett i handen eller munnen. Det förekommer både på mer arrangerade bilder och på paparazzibilder/snapshots. Det det röks även rikligt i många filmer och tv-serier. Rökning porträtteras mer visuellt synligt än snusning (som dessutom inte är ett lika internationellt fenomen).

Tobaksbruket är dock ifrågasatt. De flesta kända profiler som röker eller snusar får motta kritik för det och behöver ofta försvara sina val. Men trots det så verkar den gamla idén om att "de coola människorna hänger i rökrummet" leva kvar i viss grad.

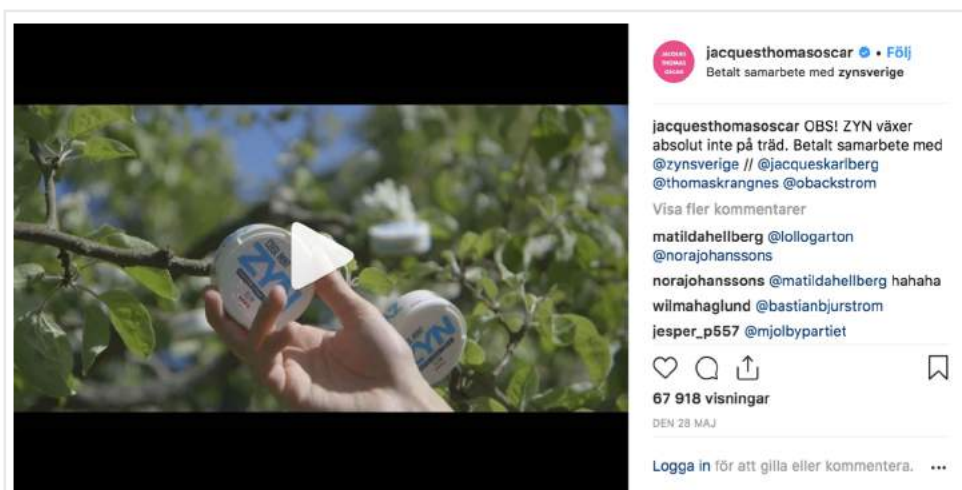
Influencers tobaksanvändning

Flertalet svenska profiler på sociala medier röker eller snusar, även om det varierar hur mycket de låter det synas på sina plattformar. Genomgående i de fall vi tittat på är att när de ifrågasätts så skriver de om de negativa konsekvenserna av att röka/snusa och att de inte uppmanar sina följare att börja. Samt i många fall att de funderar på eller försöker att sluta.

6.1 Influencers & tobaksanvändning

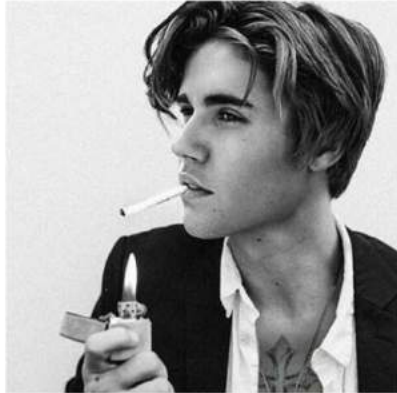
Utöver att cigaretter och tobak förekommer i bilder och videos som ett resultat av att dessa förekommer i personernas liv, så förekommer även betalda samarbeten. Till exempel så har humorgruppen Jacques, Thomas och Oscar gjort ett betalt samarbete med snuset Zyn på Instagram.

UFC-stjärnan Alexander Gustafsson, The Mauler, har tillsammans med Swedish Match tagit fram tre nya snusprodukter. Det är ett exempel på en känd person som tar på sig ambassadörskap och blir ansiktet utåt för en produkt. Snus är mindre kritiserat än rökning, så det är fler som är öppna med snusande. Till exempel så förklarar Alexander Gustafsson sitt val att bli ansiktet utåt för en nikotinprodukt med att snus är tradition och kultur i Sverige.

Exempel på tobak i sociala medier:

I tv-serier, i musikvideos, artister, skådespelare, idrottsprofiler osv. Många kända personer syns röka på bild. Ibland är det paparazzi bilder men ofta även i arrangerade fotograferingar och pressbilder.

colesprouse • Följ
Viceroy

colesprouse Support the local upstart cigarette companies and smoke! Your president does it so how bad could it really be?

6.3 Estetik och konst:

Rökning framställs ofta som estetiskt vackert i bilder. Det finns oändligt många, ofta svartvita, bilder på människor som har en cigarett i munnen eller i handen alternativt blåser rök. Det finns även kost som glorifierar rökning och cigaretter är vanligt förekommande inslag i t.ex. illustrationer.

7. Slutsats

Rökning, snusning och tobak är ett omskrivet ämne där ett stort antal av artiklarna handlar om vinster för tobaksbolagens aktieägare och den vuxna individens rätt att bruka tobak. Det är förståeligt att lagförslaget att förbjuda rökning på vissa allmänna platser, så som uteserveringar, har fått stor uppmärksamhet i media. Rätten att röka kopplas till friheten att själv bestämma vad man gör med sin kropp, vilket ställs mot andras rätt att befinna sig i det allmänna rummet utan att andas in rök.

I sociala medier är cigaretter vanligt förekommande på bilder vi möts av dagligen. Cigaretter och rökning är starkt normbildande och används av många influencers för skapa en image och framställs ofta som något coolt eller estetiskt vackert. Det gör också att olika personer kritiserar olika hårt när de porträtteras med tobak, beroende på vilken typ av image de har.

Det förekommer i flertalet artiklar att snus presenteras som ett hälsosammare alternativ till rökning. De är båda tobaksprodukter men snus lyfts ofta fram som ett bättre alternativ. Men det är tydligt att det är totalt fler artiklar där rökning/snusning/tobak framställs negativt än där det framställs som positivt. Dock är de negativa artiklarna ofta begränsade till hälsorisker kopplade till bruket och saknar ett vidare hållbarhetsperspektiv.

Under perioden publicerades endast 4 artiklar om produktionsvillkoren för de länder och enskilda bönder som odlar tobak, att jämföra med tex 126 stycken om ekonomi och aktier. Medierapporteringen fokuserar i första hand på kortsiktiga vinster för aktieägare men informerar i mycket liten utsträckning om produktionen och dess konsekvenser för mänskliga rättigheter, miljö och klimat.

8. Appendix

Meltwaters medieanalysarbete utgörs av utbildade analytiker som arbetar efter fasta metoder för att säkerhetsställa strukturerade och replikerbara medieanalyser. Arbetet utgår från Meltwaters tjänster som möjliggör analys av indexerad data. Plattformen gör det möjligt att kategoriskt gruppera och organisera artiklar och innehåll efter önskade premisser som sedan kan presenteras i exempelvis grafer, tabeller eller Ordmoln. Informationsinhämtningen gör det även möjligt att utläsa trender över tid och vilken geografisk spridning exponering har haft, även bakåt i tiden.

Datan är insamlad genom fördefinierade sökningar med hjälp av Meltwaters mjukvara som bevakar och analyserar över 250 000 globala online källor samt över 240 miljoner sociala mediekällor. Räckviddsdata för redaktionella medier erhålls av SimilarWeb. Räckvidden presenteras som bruttoräckvidd, vilket innebär en sammanslagen räckvidd för samtliga artiklar där en och samma läsare kan räknas flera gånger. Varje artikels räckvidd baseras på publikationens unika läsare per månad.

För att få fram det urval som legat till grund för analysen Meltwaters plattform för online mediebevakning använts. Sett till den övergripande medieexponeringen har följande söksträng använts:

Kvantitativ sökning: (tobak* OR rökning OR röka OR cigarett* OR snus OR snusa)

Kvalitativ sökning: (title:tobak* OR title:rökning OR title:röka OR title:cigarett* OR title:snus OR title:snusa) NOT greps NOT rån NOT brott NOT stulna NOT stal NOT stals NOT hotfull NOT olovlig NOT hot NOT minderåriga NOT arg NOT rånförsök NOT inbrott* NOT tull* NOT bestulen* NOT illegal* NOT smugg* NOT cannabis

Annonsvärde definieras som: Annonsvärdet anger en estimerad annonseringskostnad som exponeringen har genererat.

Meltwater